

Aan

De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39

Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26

Convent Building

Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68

La Piccola Marina

Oranjestad, Aruba

Telefoon (+297) 5832800

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

E-mail info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Datum

1 september 2021

Ons kenmerk

Cft 202100094

Pagina

1/7

Bijlage

-

Onderwerp

Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2021

Geachte heer Irion,

Op 18 augustus jl. ontving het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) over het tweede kwartaal van 2021. Conform artikel 18 lid 1 van de Rijkswet financieel toezicht (Rft) ontvangt het Cft de UR uiterlijk zes weken na afloop van elk kwartaal. De UR over het tweede kwartaal had uiterlijk 12 augustus jl. ingediend moeten worden en is dus met een vertraging aangeleverd. Met dit schrijven ontvangt u op basis van artikel 18 van de Rft de reactie van het Cft. Een afschrift wordt aan de Staten en aan de minister-president van Sint Maarten verstuurd.

Toetsingskader

Het toetsingskader voor de beoordeling van de UR wordt gevormd door de Rft, aangevuld met de aanwijzing die de Rijksministerraad (RMR) in september 2015 gaf aan het bestuur van Sint Maarten.¹ Vanwege de coronacrisis heeft de RMR aan Sint Maarten op diens verzoek² toestemming verleend om, op basis van artikel 25 lid 1 van de Rft, voor 2021 af te wijken van de centrale begrotingsnorm.³ Daarbij mag het tekort van het land over het jaar 2021 zo groot zijn als de in 2021 toe te kennen liquiditeitssteun en eventuele (na goedkeuring van de RMR) binnen- of buitenlands aan te trekken liquiditeiten die ingezet worden ter dekking van het begrotingstekort.⁴ De verschillen tussen de kas-benadering en de baten-lasten-benadering, dienen hierbij nog wel te worden betrokken en zullen nog nader moeten worden toegelicht bij de vastgestelde jaarrekening 2021.

¹ De RMR besloot op 18 april 2019 de in de aanwijzing genoemde deadlines te verlengen. Over de nieuwe termijnen heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden.

² Minister-president van Sint Maarten, Verzoek tot besluit tot afwijking van de normen, genoemd in artikel 15 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten, 4 december 2020.

³ Rft, artikel 15 lid 1.

⁴ BZK, kenmerk 2020-0000736702, Verzoek toepassing art. 25 Rft voor begrotingsjaar 2021.

Oordeel

De tweede UR toont over het eerste halfjaar een voorlopig negatief resultaat van ANG 79 miljoen. Dit tekort valt ANG 36 miljoen lager uit dan begroot als gevolg van het saldo van een lagere realisatie bij de lasten van ANG 39 miljoen en het achterblijven van de belastingbaten met ANG 3 miljoen.

Sint Maarten begroot voor 2021 ANG 83 miljoen aan investeringen, maar gaf hier in het eerste halfjaar slechts ANG 0,1 miljoen aan uit. Het Cft adviseert Sint Maarten om de investeringen fors naar beneden bij te stellen en daarbij het uitgangspunt te hanteren alleen noodzakelijke vervangingsinvesteringen en investeringen die voortkomen uit het Landspakket, op te nemen.

Sint Maarten prognosticeert in de ontwerpbegroting (OB) 2021 een tekort van ANG 228 miljoen voor het gehele jaar. Op basis van de realisatiecijfers in de UR is de verwachting dat Sint Maarten een significant lager tekort zal realiseren in 2021.

Het Cft constateert dat de begroting 2021 nog altijd niet is vastgesteld door de Gouverneur. Het Cft wijst u er nogmaals op dat een begroting behoort te worden vastgesteld voor aanvang van het desbetreffende jaar. Zoals het nu gaat kan de regering onvoldoende sturen, wordt het budgetrecht van de Staten uitgehold en wordt een slecht voorbeeld gegeven aan de overheidsbedrijven en de door de overheid gesubsidieerde instellingen. Het Cft verwacht op korte termijn de OB 2022 te ontvangen, zodat Sint Maarten de begroting voor dat jaar wel conform de daartoe gestelde deadline in de Rft van 15 december 2021 kan vaststellen.

Het Cft benadrukt het belang van een structurele oplossing voor de grote tekorten van de zorgfondsen, die per eind december 2020 al een negatief vermogen van ANG 291 miljoen hadden.

Toelichting

Gewone dienst

In tabel 1 is de realisatie weergegeven van de gewone dienst voor het eerste halfjaar van 2020, het eerste halfjaar van 2021, de begroting 2021 en het percentage van de realisatie van het eerste halfjaar 2021 ten opzichte van de begroting 2021.

Baten

In tabel 1 is te zien dat de realisatie van de baten in 2021 ANG 10 miljoen achterblijft op de realisatie in het eerste halfjaar van 2020. Ten opzichte van het eerste halfjaar 2020 is er met name sprake van een lager dan begrote realisatie van accijnzen, loonbelasting en belasting op bedrijfsomzetten, in totaal voor ANG 20 miljoen.

De baten uit overdrachtsbelasting en motorrijtuigenbelasting vallen ANG 6 miljoen hoger uit in vergelijking met het eerste halfjaar 2020, veroorzaakt door respectievelijk een toename in verkopen van onroerend goed en een licht verbeterde compliance op deze lastencategorie. De 'overige baten' zijn ANG 3 miljoen hoger dan het eerste halfjaar 2020.

Gewone dienst	Realisatie tot en met Q2 2020	Realisatie tot en met Q2 2021	OB 2021	Percentage ten opzichte van de OB 2021
Baten	197	187	380	49%
Belastingen	161	146	314	46%
Vergunningen	5	6	11	55%
Fees en concessies	18	18	36	50%
Overige baten	13	17	19	89%
Lasten	284	266	608	44%
Personeelslasten	96	96	189	51%
Goederen en Diensten	63	52	176	30%
Sociale voorziening	20	17	20	85%
Afschrijving	5	5	9	56%
Subsidies	50	52	70	74%
Bijdragen coronacrisis	41	36	128	28%
Studiebeurzen	2	2	4	50%
Bank en rentlasten	7	6	12	50%
Resultaat	-87	-79	-228	35%

Tabel 1: Overzicht realisatie tot en met het tweede kwartaal gewone dienst (miljoenen ANG)

De overige baten laten met een realisatie van 89 procent van de begroting een onjuist beeld zien. Vanwege tekortkomingen in de administratieve organisatie blijkt het niet mogelijk de overige baten verder op te splitsen naar de diverse belastingen en vergunningsopbrengsten. De baten uit belastingen en vergunningen worden daardoor licht onderschat en de overige baten waarschijnlijk ruimschoots overschat. Het Cft herhaalt zijn advies om de administratieve problemen op te lossen zodat de bedragen binnen de categorie overige baten juist gealloceerd kunnen worden.

In het eerste halfjaar zijn geen extra baten door betere belastingcompliance gerealiseerd. Tijdens het collegebezoek in juli jl. is met u gesproken over de mogelijkheid om het Audit Team Sint Maarten (ATS) in te zetten voor de noodzakelijke verbeteracties op het gebied van de belastingcompliance. Het college verzoekt u op korte termijn – maar uiterlijk voor 1 oktober a.s.- een reactie over de mogelijke inzet van ATS. Het is noodzakelijk dat Sint Maarten de komende periode daadwerkelijk focust op de verbetering van de compliance en zo minder afhankelijk wordt van liquiditeitssteun.

Lasten

Sint Maarten realiseerde in het eerste halfjaar 44 procent van de begrote lasten, wat neerkomt op een lichte onderbesteding. Dit betreft met name de categorieën goederen en diensten en steunmaatregelen vanwege de coronacrisis. In deze categorieën werden slechts respectievelijk 30 en 28 procent van de begrote uitgaven gerealiseerd. Aan de liquiditeitssteun zijn in verband met vertragingen in het tweede kwartaal voorwaarden verbonden waardoor de verstrekking van de liquiditeitssteun niet onmiddellijk heeft plaatsgevonden. Daardoor liepen met name de geplande uitgaven voor goederen en diensten en uitgaven voor steunmaatregelen vanwege de coronacrisis vertraging op. Sint Maarten prognosticeert de lasten voor goederen en diensten voor heel 2021 nu op ANG 104 miljoen, terwijl de OB 2021 nog uitgaat van ANG 176 miljoen. Het Cft adviseert om deze lasten door middel van een BW naar beneden bij te stellen.

Lasten sociale voorzieningen

Sint Maarten realiseerde in het eerste halfjaar al 85 procent van de begrote uitgaven aan sociale voorzieningen. Er lijkt een correlatie te bestaan tussen de afname in de loonsubsidiereregeling en een toename in de lasten voor sociale voorzieningen. Het Cft heeft begrepen dat er een stijging is in het aantal ontslagen, met als gevolg een toename in het aantal uitkeringen. Indien deze trend zich voortzet adviseert het Cft u om hier rekening mee te houden in de BW waarvan hiervoor al sprake was.

Personeelslasten

Vanwege de doorgevoerde 12,5 procent korting op de arbeidsvoorwaarden verwacht het Cft in 2021 een lagere realisatie van personeelslasten ten opzichte van 2020. De personeelslasten in het eerste halfjaar van 2021 zijn echter gelijk aan het eerste halfjaar van 2020. Het Cft heeft begrepen dat de reservering inzake de korting van het vakantiegeld (6 procent) nog niet is vrijgevallen in afwachting van een uitspraak van het Constitutioneel hof over de landsverordeningen arbeidskortingen. Gecorrigeerd voor deze reservering komen de personeelslasten voor het eerste halfjaar uit op ANG 89 miljoen, wat meer in lijn is met de verwachte daling.

Bijdragen coronacrisis

Sint Maarten begroot in OB 2021 ANG 127 miljoen aan totale lasten voor steunmaatregelen. De realisatie in het eerste halfjaar was echter maar ANG 9 miljoen.⁵ Tijdens het gesprek met het college op 5 juli jl. gaf u aan dat de lasten inzake de vaste-lasten-vergoeding (ANG 40 miljoen) in de begroting 2021 niet tot uitvoering zullen komen, en dat dit gecorrigeerd wordt in de vastgestelde begroting 2021. Het Cft gaat ervan uit dat dit alsnog in een BW zal gebeuren.

Kapitaaldienst

In de eerste helft van 2021 hebben vrijwel geen kapitaalinvesteringen plaatsgevonden. Sint Maarten heeft voor ANG 2 miljoen aan studieleningen verstrekt. In het tweede kwartaal kwam er ANG 5 miljoen vrij aan baten in verband met afschrijvingen en aflossingen van die leningen. Sint Maarten begroot voor 2021 ANG 83 miljoen aan investeringen, waarvan ANG 32 miljoen betrekking heeft op investeringen samenhangend met het Landspakket. Het Cft adviseert u het bedrag aan kapitaalinvesteringen door middel van een BW naar beneden bij te stellen.

Financieel beheer

Uit de UR blijkt geen voortgang in het financieel beheer. In het Landspakket zijn maatregelen overeengekomen voor het verbeteren van het financieel beheer.⁶ Het Cft adviseert deze maatregelen uit het Landspakket op korte termijn uit te werken en de onderdelen die op korte termijn uitvoerbaar zijn, direct tot uitvoering te brengen. Het Cft verwacht dat dit direct zal bijdragen aan de broodnodige verbetering van het financieel beheer.

Het Cft vraagt nogmaals aandacht voor het inlopen van de achterstanden in het proces inzake het opstellen, aanbieden, goedkeuren en vaststellen van de jaarrekeningen. Sint Maarten heeft in 2020 een kleine stap gezet met de vaststelling van de jaarrekeningen over de jaren 2013 tot en met 2016. De achterstand in de aanlevering van vastgestelde jaarrekeningen 2017 tot en met 2020 is echter onacceptabel. Het Cft adviseert u dringend om deze jaarrekeningen zo spoedig mogelijk bij het Cft in te dienen. Het Cft verzocht u op 26 juli jl. inzichtelijk te maken hoe gestelde deadlines gerespecteerd kunnen worden. Tot op heden heeft het Cft geen reactie mogen ontvangen en dringt daar nu met kracht op aan.⁷

Liquiditeitspositie

De RMR heeft voor het eerste en het tweede kwartaal 2021 respectievelijk ANG 9 miljoen en ANG 39 miljoen aan liquiditeitssteun toegekend aan Sint Maarten. De liquiditeitssteun voor het tweede kwartaal 2021 is met vertraging uitgekeerd vanwege onvoldoende voortgang in de uitvoering van het Landspakket.

⁵ Doordat Sint Maarten vertraagd uitvoering geeft aan de loonsubsidieregeling neemt Sint Maarten in de UR een geraamd bedrag op als realisatiecijfer over het eerste halfjaar (ANG 36 miljoen).

⁶ Bijlage bij BZK 2020-0000762732, Akkoord derde tranche liquiditeitssteun Sint Maarten, d.d. 22 december.

⁷ Cft, kenmerk Cft 202100080, Deadlines van de vaststelling van de jaarrekeningen 2017 -2020, d.d. 26 juli 2021.

Door het alsnog toekennen ervan op 17 juni jl. zijn de liquiditeiten ten opzichte van het eerste kwartaal toegenomen met ANG 19 miljoen.⁸

Collectieve sector

Volgens artikel 23 van de Rft wijst Sint Maarten samen met Nederland tweejaarlijks, na advies van het Centraal Bureau voor de Statistiek van Sint Maarten in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek van Nederland, voor 1 april aan welke rechtspersonen met ingang van het volgende begrotingsjaar behoren tot de collectieve sector. De collectieve sector 2021-2022 had dus op 1 april 2020 al moeten zijn vastgesteld, maar dit is tot op heden nog niet gebeurd. Het Cft verzoekt u dringend dit op korte termijn alsnog te doen.

Overheidsentiteiten

De UR is voorzien van een toelichting op de financiële situaties van het nutsbedrijf GEBE, de telecommunicatiemaatschappij Telem, de Sint Maarten Harbour, de luchtvaartmaatschappij Winair, de luchthaven Princess Juliana International Airport en de SZV. Het Cft waardeert deze toelichting in de UR voor overheidsentiteiten, maar kan op basis van de gegeven toelichting niet vaststellen of de financiële ontwikkelingen van de overheidsentiteiten invloed hebben op de begroting van Sint Maarten. Het Cft verzoekt u om in de volgende UR dit specifiek aan te geven.

Het Cft benadrukt de onhoudbare financiële situatie van de zorgfondsen op Sint Maarten. De tekorten van het ZV (Ziektekostenverzekering), OV (Ongevallenverzekering) en het FZOG (Fonds Ziektekosten Overheidsgepensioneerden) stegen ultimo 2020 tot ANG 291 miljoen. Dit is een stijging van 21 procent ten opzichte van 2019. Het totale verwachte tekort van de zorgfondsen per ultimo 2021 bedraagt ANG 328 miljoen. Dit is een onhoudbare situatie die per direct drastische maatregelen noodzakelijk maakt. Sint Maarten dient de noodzakelijke hervormingen in het zorgstelsel dan ook zo spoedig door te voeren, om zo de tekorten van de zorgfondsen terug te dringen.

Rentelastnorm en schuldpositie

Op basis van de beschikbare gegevens stelt het Cft vast dat de rentelasten van de collectieve sector van Sint Maarten binnen de rentelastnorm van ANG 32 miljoen liggen.

In het tweede kwartaal van 2021 zijn voor de periode april tot en met september de vijfde en de zesde tranche liquiditeitssteun van in totaal ANG 87 miljoen toegekend. Daarmee komt het totaal van de tot dusver in 2021 verstrekte liquiditeitssteun uit op ANG 96 miljoen. Er hebben tot en met het tweede kwartaal geen aflossingen van leningen plaatsgevonden. De langlopende betalingsachterstanden zijn in het tweede kwartaal per saldo met ANG 0,3 miljoen afgenomen.

⁸ BZK, kenmerk 2021-0000317303, Toekenning vijfde tranche liquiditeitssteun Sint Maarten, d.d. 17 juni 2021.

Kenmerk
Cft 202100094
Blad
7/7

Per eind juni 2021 bedroeg de overheidsschuld naar schatting ANG 1.328 miljoen. De overheidsschuldquote kwam eind juni 2021 uit op 75 procent, uitgaande van de overheidsschuldquote is uitgegaan van de actuele economische raming van het IMF.⁹

Sint Maarten heeft diverse schulden aan overheidsentiteiten. De totale betalingsachterstand aan overheidsentiteiten bedraagt eind tweede kwartaal ANG 107 miljoen. De twee grootste schulden staan uit bij SZV (ANG 68 miljoen) en bij APS (ANG 22 miljoen). Het Cft adviseert u dringend om met beide entiteiten betalingsregelingen te treffen.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De voorzitter van de Staten van Sint Maarten
De minister-president van Sint Maarten
De waarnemend secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten

⁹ Het IMF heeft in een nominaal bruto binnenlands product voor het jaar 2021 van ANG 1.770 miljoen geraamd. Zie IMF, Executive Board Concludes 2021 Article IV Consultation with the Kingdom of the Netherlands—Curaçao and Sint Maarten, 2 augustus 2021, <https://www.imf.org/en/News/Articles/2021/07/30/pr21240-curacao-and-sint-maarten-imf-executive-board-concludes-2021-article-iv-consultation>